

Belžeco naikinimo stovykla (SS-Sonderkommando Belzec)

Vokiečių okupacijos metu Belžecas buvo Generalinės Gubernijos (Generalgouvernement) Zamoščio apygardoje (Kreishauptmannschaft Zamość) Liublino rajone (Distrikt Lublin).

Belžeco naikinimo stovykla (SS-Sonderkommando Belzec) veikė nuo 1941 m. lapkričio 1 d. iki 1943 m. birželio 30 d. Ji buvo viena iš trijų naikinimo stovyklų, įkurtų įgyvendinant akciją „Reinhardt“ (Aktion Reinhardt), arba Generalinės Gubernijos žydų išnaikinimą. Šią stovyklą valdė Odilas Globocnikas, Liublino rajono SS ir policijos vadas ir akcijos „Reinhardt“ vadovas. Belžeco stovykla buvo GG centre, todėl jame buvo žudomi žydai iš Krokuvos, Liublino ir Galicijos regionų getų. Žmones gabendavo traukiniais po 40–60 prekinų vagonų, kiekviename vagone būdavo 100–130 asmenų. Traukiniai atvykdavo, su pertraukomis, nuo kovo 15 ar 16 marca iki 1942 m. lapkričio pabaigos. Žydai buvo žudomi trijose dujų kamerose, naudojant dyzelinių variklių išmetamąsias dujas. Nužudytųjų palaikus laidojo masinėse kapavietėse, vadinamose mirties duobėmis. 1942 m. spalį aukų kūnus pradėta deginti – tiek naujai žudomų, tiek ir anksčiau palaidotų mirties duobėse. Palaikų deginimas truko iki 1943 m. vasaros. 1943 m. stovyklos pastatus ir įrenginius išmontavo, o teritoriją apšodino mišku. Paskutinius kalinamus žydus pervežė į Sobiburo stovyklą.

Belžeco stovyklos komendantais buvo, eilės tvarka: SS hauptsturmführeris Christianas Virtas (Christian Wirth) ir SS hauptsturmführeris Gotlobas Heringas (Gottlob Hering). Įgulą sudarė esesininkai ir Travnikų mokomojoje stovykloje apmokyti sargybiniai.

Belžeco naikinimo stovykloje žuvo apie 500 000–600 000 žydų, iš jų apie 300 000 buvo iš Galicijos regiono. Taip pat čia buvo žudomi žydai iš kitų Vokietijos okupuotų Europos šalių, nužudyta ir apie 1500 lenkų bei tiksliai nežinomas skaičius čigonų..

Stovyklų žemėlapis

Stovyklų pareigūnai

Stovyklos

